

GKD 148.2Fringilla montifringilla+151(497.4Zasavje)(045)=163.6

Ko te milijoni obišejo v revirju

V ZASAVJU je na obisku družina, ki šteje več milijonov. Je dobrodošla in vredna občudovanja. Sliši na ime **pinoža**, *Fringilla montifringilla*, (Linnaeus, 1758).

Status: Zimski gost, v Srednjo Evropo in Sredozemlje prihaja na prezimovanje iz Skandinavije in Sibirije.

Velikost: 15 cm, masa 22 – 28 g, razpon peruti 25 cm.

Posebnost: Pozimi se klati po Evropi v velikih jatah, v katerih je lahko več milijonov ptic.

Značilna barva: Ramena in prsi so oranžno rjave barve, trebuh je bel, konec zime ima glavo večinoma črno, hrbet pa rjavkast. Samica je svetlejših in maj kontrastnih barv. Samica je zelo podobna samici ščinkavca.

Spolna dvoličnost: Spola se med seboj po barvi perja dobro ločita.

Značilna oblika: tipična za ščinkavce

Značilno vedenje: tipično za ščinkavce

Razširjenost: Pinoža v Sloveniji ne gnezdi.

Habitat: Iglasti in brezovi gozdovi severne Evrazije.

Čas gnezdenja: junij, julij

Gnezdišče: Drevesna krošnja iglavcev oz. mešani gozdovi tajge.

Gnezdo: okroglo, dobro narejeno gnezdo je narejeno iz mahu, lišajev, bilk postlano z dlako in rastlinsko volno

Jajca: plavo zelena z rdeče rjavimi lisami, velikost 19/15 mm

Leglo: 1 leglo, 4 do 9 jajc

Prehrana: žuželke, drobna drevesna semena, pozimi bukov žir, sončnice in proso, semena črnega gabra

Ogroženost: Zaenkrat ni videti ogrožena. (Wikipedia)

In danes ta več kot milijonska jata pinož dela družbo in poje.

Slika 1: Drevesa, »olistana« s pinožami (foto: V. Šeško)

Gozdarstvo v času in prostoru

V Sloveniji je pinoža izjemna gnezdilka, je pa reden gost v zimskem času. Ptice pinože, ki spadajo med ptice pevke, natančneje med ščinkavce, kamor sodijo tudi kalin, dlesk, lišček, zelenec idr., so selivke. Tajga Severne Evrope je njihov dom toplejšega dela leta, kjer tudi gnezdiijo. V zimskem času pa v velikih jatah odpotujejo proti jugu in si poiščejo hrano in zavetje tudi v naših gozdovih. Množično smo jih že opazovali v zimi 2004-2005 na območju Bohorja in v zimi 2008-2009, ko se je na skupnem prenočišču na območju Trnovskega gozda zbrala jata okoli dveh milijonov ptic. Letošnja jata, ki smo jo opazili že sredi decembra, predvsem pa v mesecu januarju 2019, se je zadrževala na Kumljanskem, Jatni, dolini Sopote in Oglarski deželi, kjer so s svojim preletom občasno skoraj zatemnile nebo.

Ornitologi ocenjujejo, da jih je v naših krajih kar pet milijonov, kar je največ opaženih pinož v Sloveniji do sedaj. K nam jih je verjetno privabila mila zima v tem obdobju in zelo obilen obrod bukovega žira minulo jesen. Žir ima pinoža daleč najrajši. V ožje območje Velike Preske, Polšnika ob začetku doline Sopote, so se vračale jate vsak dan po četrti uri. Zjutraj pa odšle od pol osme do pol devete ure na lov za hrano. Gibale so se v krogu več deset kilometrov. Letijo v manjših jatah, po pet, tudi po več sto. Posebne hierarhije ne poznajo, kot npr. žerjavi.

Imeli smo srečo, da smo lahko pričla tej najlepši glasbi, ki jo ustvarja tri – do pet milijonski orkester.

Jože Prah, revirni gozdar ZGS

Slika 2: Pinože v letu (foto: V. Šeško)

Slika 3: Jata pinož (foto: V. Šeško)